

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки Факультет
культури і мистецтв
Кафедра образотворчого мистецтва

СИЛАБУС

вибіркового освітнього компонента

«ЕСТАМП»

підготовки Бакалавра
спеціальності В4 «Образотворче мистецтво та реставрація»
освітньо-професійної програми «Образотворче мистецтво та візуальні практики»

Луцьк – 2026

Силабус освітнього компонента «ЕСТАМП» підготовки бакалавра галузі знань В
Культура, мистецтво та гуманітарні науки, спеціальності В4 «Образотворче
мистецтво та реставрація», за освітньо-професійною програмою «Образотворче
мистецтво та візуальні практики».

Розробник: Олександра ПАНФІЛОВА, доцент, кандидат мистецтвознавства, доцент

Гарант освітньо-професійної програми:

Тетяна ПРОКОПОВИЧ

**Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри образотворчого
мистецтва**

протокол № 8 від 26. 01. 2026 р.

Завідувач кафедри:

Тетяна ПРОКОПОВИЧ

I. Опис освітньої компоненти

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітньої компоненти
Денна форма здобуття освіти	Галузь знань В Культура, мистецтво та гуманітарні науки	Вибіркова
Кількість годин /кредитів 150 год /5	Спеціальність В 4 Образотворче мистецтво та реставрація» Освітньо-професійна програма Образотворче мистецтво та візуальні практики Освітній рівень Бакалавр	Рік навчання 2 Семестр 3 Лекції 10 Практичні 20 Самостійна робота 110 Індивідуальні Консультації 10 Форма контролю: залік– 3 семестр
Мова навчання українська		

II. Інформація про науково-педагогічних працівників

ППП **Панфілова Олександра Георгіївна**
 Науковий ступінь **кандидат мистецтвознавства**
 Вчене звання **доцент**
 Посада **доцент кафедри образотворчого мистецтва**
 Контактна інформація: тел. **067 476 62 03**, E-mail panfilova.oleksandra@vnu.edu.ua

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація. Силабус вибіркового освітнього компонента «Естамп» складено з урахуванням можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів освіти першого (бакалаврського) освітнього рівня

Освітня компонента «Естамп» пропонується для вивчення є варіативною першого бакалаврського рівня на другому році навчання та є унікальною за своїм характером. Друкована графіка розвиває творчі здібності здобувачів, формує естетичний смак та дає можливість набуття спеціальних знань, що застосовуються у створенні графічних реалістичних творів навчально-творчого характеру. В основу вивчення естампу покладено принцип єдності теорії та практики, який є необхідною умовою підготовки фахівців, що будуть працювати як самостійні художники, так і в гуртках художньої творчості, спеціалізованих навчальних закладах. Лекційний курс містить стислу інформацію про основні етапи розвитку кожного виду гравюри, про найвизначніших майстрів, з іменами яких пов'язані найбільш видатні досягнення даного виду гравюри в певну історичну епоху. Також подано відомості про технологію способів друку, застосування того чи іншого виду гравюри в сучасній вітчизняній і зарубіжній графіці та у мистецтві книги. На практичних заняттях відпрацьовуються прийоми і навички роботи в різних техніках гравюри.

2. Мета та завдання освітнього компонента. Курс поглиблює вивчення майбутніми художниками прийомів і способів реалізації творчого задуму за допомогою технік

естампу, засвоєння ними теоретичних та практичних образотворчих можливостей художніх матеріалів. У результаті навчання студенти повинні знати (результати навчання) історію естампу, його роль в сучасному мистецтві графіки і книжковому оформленні, повинні володіти основними техніками естампу і використовувати отримані навички та знання в практичній роботі.

3. **Soft skills.** Оскільки soft skills є інтегральною якістю здобувача вищої освіти, що містить взаємопов'язані компетентності, які сприяють особистісному та професійному зростанню, ВОК передбачено розвиток у здобувачів освіти: а) інтегральної, яка полягає у здатності розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в процесі професійної діяльності або навчання; б) загальних, які передбачають здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями; здатність працювати в команді та автономно; здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях; в) когнітивних (креативність, критичне мислення, логіка) та інші аспекти особистісного розвитку.

4. Структура ВОК.

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю / Бали
Змістовий модуль 1.						
Історичні аспекти розвитку естампу						
Тема 1. Естамп як навчальна дисципліна в системі художньої освіти.	19	2	2	10	1	
Тема 2. Види графічних технік, історія їх виникнення, матеріали та інструменти	19	2	2	10	1	
Тема 3. Техніки глибокого друку. Гравюра на металі (офорт, суха голка, акватинта)	18	2	2	10	2	10
Тема 4. Техніки високого друку (ксилографія, кьяроскуро, лінорит). Ознайомлення з техніками високого друку. Матеріали та інструменти. Послідовні етапи роботи.	19	2	2	10	1	10
Тема 5. Плоский друк (літографія, альграфія, монотипія). Творчість відомих українських майстрів гравюри	21	2	2	10	1	10
Разом за модулем 1	96	10	10	50	6	30
Змістовий модуль 2.						
Техніки художнього друку. Робота в матеріалі						
Тема 6. Створення художнього образу у монотипії. Технічні прийоми нанесення фарби на пластину. Друк.	19		2	20	1	10
Тема 7. Ліногравюра. Робота над ескізами. Пошук графічного	19		4	20	1	10

вираження. Вивчення технік гравіювання. Виготовлення матриці. Гравіювання, друк.						
Тема 8. Гравюра на картоні. Виконання матриці на довільну тему. Робота в матеріалі.	16		4	20	2	10
Разом за модулем 2	54		10	60	4	30
Види підсумкових робіт						Бал
КР №1 Виконання пейзажу у техніці ліногравюри. Формат 20x30						КР/20
КР №2 Створення ескібрису у техніці ліногравюри. Формат 10x10						КР/20
Всього годин / Балів	150	10	20	110	10	100

КР – контрольна робота

5.Завдання для самостійного опрацювання.

Самостійні завдання є обов'язковими для виконання кожним здобувачем. Самостійні завдання спрямовані на закріплення навичок, набутих під час практичних занять та відповідають їх темам.

Перелік завдань для самостійної роботи:

Пошук поглибленого теоретичного матеріалу до тем №1-5.

Створення ескізів, підбір колірної гами до виконання теми №6

Створення ряду ескізів до теми № 7. (стилізування форм, розбивка на світло-тінь, перенесення на матрицю).

Робота штихелями в матеріалі, завершальний етап Т№ 7

Створення ряду ескізів до теми № 8. (стилізування форм, розбивка на світло-тінь, перенесення на матрицю).

Робота штихелями в матеріалі, завершальний етап Т№ 8.

IV.Політика оцінювання.

Політика викладача щодо здобувача освіти.

Силабус розроблено згідно [2025 Положення про організацію освітнього процесу на першому \(бакалаврському\) та другому \(магістерському\) рівнях вищої освіти у Волинському національному університеті імені Лесі Українки](#)

Аудиторні навчальні заняття проводяться за затвердженим в установленому порядку розкладом. Для успішного засвоєння відповідних фахових компетентностей з даного освітнього компонента здобувач зобов'язаний відвідувати усі аудиторні заняття та виконувати завдання.

За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування) навчання може відбуватись за індивідуальним графіком навчання згідно [2025 ПОЛОЖЕННЯ про організацію освітнього процесу здобувачів освіти за індивідуальним графіком навчання у Волинському національному університеті імені Лесі Українки](#) за погодженням із керівником курсу та деканатом факультету.

Оцінювання знань здобувача освіти здійснюється згідно [2025 ПОЛОЖЕННЯ про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки](#)

Замість практичної поточної роботи, на розгляд викладача, здобувачу може зараховуватись участь у конкурсі чи виставці, з живопису, абстрактного живопису чи графіки, при умові, що він свою експонував творчу роботу в період залікового кредиту. Згідно з [2024 ПОЛОЖЕННЯ про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки](#) .

Політика щодо академічної доброчесності.

Викладач і здобувач освіти мають дотримуватись [ст. 42 Закону України «Про освіту»](#). Усі здобувачі освіти повинні ознайомитись із основними положеннями [Кодексу академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки](#) та [Ініціативою академічної доброчесності та якості освіти – Academic IQ](#).

Практичні роботи студентів мають бути оригінальними творами власного виконання. Приклади можливої академічної недоброчесності – творчий або академічний плагіат. За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності як повторне проходження оцінювання (повторне виконання завдання відповідної теми).

Здобувачу освіти необхідно дотримуватися морально-етичних правил: не пропускати аудиторних занять (у разі пропуску – причину підтвердити документально) не привласнювати чужу інтелектуальну працю; вказувати посилання на першоджерело. У творчих, дослідницьких, методичних роботах, при виконанні самостійної роботи, слід аргументовано доводити і висловлювати власну думку, спираючись на знання та уміння, здобуті у процесі навчання у ЗВО.

Приклади можливої академічної недоброчесності :

- у практичних завдання – використання чужих робіт, виконаних не власне здобувачем освіти,
- у теоретичних завданнях – відсутність посилань на використані джерела, присвоєння, (без відповідних посилань) чужих умовиводів та міркувань.

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- повторне проходження оцінювання (контрольна робота, залік тощо);
- повторне проходження відповідної теми або змістового модуля.

Порушенням академічної доброчесності також вважаються: академічний плагіат, списування, необ'єктивне оцінювання.

Політика щодо дедлайнів та перескладання.

Поточні роботи оцінюються наприкінці вивчення відповідної теми, кінцевий термін здачі - напередодні модульної контрольної роботи з даного змістового модуля. Перескладання модулів відбувається за наявності поважних причин.

Здобувач освіти має право звертатися до викладача за додатковим поясненням матеріалу курсу чи змісту практичних завдань протягом робочого часу усно, електронною поштою. На запит зацікавлених здобувачів освіти, викладач призначає консультацію для аналізу самостійної роботи здобувачів освіти. Відвідування таких консультацій за бажанням здобувачів освіти.

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів).

Перескладання модулів за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний) оцінюється без зниження оцінки.

Поточні роботи оцінюються наприкінці вивчення відповідної теми, Кінцевий термін здачі – напередодні контрольної роботи з даного змістового модуля, або ж на затверджену, на засіданні кафедри дату перегляду академічних робіт в кінці семестру.

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим компонентом, але бали за це не нараховуються. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Недопустимі пропуски занять без поважних причин (причини пропуску мають бути підтверджені необхідними документами або попередженням викладача). Не вітаються запізнення на заняття. У разі пропуску занять, здобувачі освіти має самостійно опрацювати матеріали тем і підтвердити їх опанування відповідними

нотатками, а також практичною роботою. Довгострокова відсутність здобувача освіти на заняттях без поважних причин дає підстави для незаліку з освітнього компонента і його можливого подальшого відрахування. Додаткові заняття з такими здобувачами освіти не передбачені.

У випадку, якщо здобувач освіти пропускає заняття з поважної причини, він має змогу надолужити вивчений матеріал, отримавши та виконавши індивідуальне завдання яке оцінюється згідно оцінювання конкретного пропущеного лекційного чи практичного заняття.

Можливість отримати додаткові (бонусні) бали. У випадку незадовільної підсумкової оцінки або за бажанням підвищити рейтинг здобувач може дібрати бали, виконавши певний вид робіт (наприклад, здати одну із тем або перездати якусь тему тощо).

V. Підсумковий контроль

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на певному освітньому рівні або на окремих його завершальних етапах. Він проводиться у формі контрольних робіт та заліку.

Розподіл балів, що присвоюються здобувачам освіти з освітнього компонента «Естамп», є сумою балів за виконання практичних завдань та самостійну роботу та підсумковий контроль (КР).

Впродовж семестру, здобувач освіти за виконання завдань поточного контролю і самостійної роботи накопичує максимально 100 балів. У випадку, якщо здобувач освіти отримав менше, ніж 35 балів, він має бути відрахований за академічну неуспішність.

Перегляд творчих робіт відбувається в кінці кожного семестру у дату затверджену на засіданні кафедри.

Політика академічної доброчесності при вивченні даного ОК передбачає максимально прозорий підхід до навчання, доступності всього матеріалу, розуміння вимог та розуміння результатів навчання, відповідальності здобувача щодо процесу навчання. Максимальний бал, який може отримати здобувач за практичну роботу – 10 балів.

Неформальна освіта при викладанні ОК.

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті здійснюється відповідно до [2024 ПОЛОЖЕННЯ](#) про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки за умови підтвердження, що зміст майстер-класів (семінарів, конкурсів, виставок тощо) відповідає темам курсу, сертифікати участі в них (або інші підтверджуючі документи) будуть достатньою підставою для зарахування відповідних тем.

Критерії оцінювання за контрольні роботи (практичні завдання)

Протягом залікового кредиту здобувачі повинні виконати дві підсумкових контрольних роботи, які виконуються повністю самостійно. Максимальна кількість балів за поточну практичну роботу -10 балів, за контрольну роботу – 20. Якщо за вагомої причини здобувач не був присутній під час контрольної роботи, він має право здати її у визначений викладачем час.

18-20	10	завдання виконані в повному обсязі. Здобувач проявив креативність мислення, що відобразилося у оригінальності форм виконаних завдань, бездоганна техніка виконання.
16-17	8-9	завдання виконані у повному обсязі. Допущені невеликі недоліки – проявлена недостатня креативність мислення, техніка

		виконання містить незначні недоліки.
13-15	6-7	обсяг виконання завдань з порушеннями до вимог. Допущені певні недоліки у представлення матеріалу, аналізу. Не проявлені оригінальність та креативність за осмисленою тематичною композицією, технічно недосконала.
10-12	4-5	неповний обсяг виконання завдань. Не дуже вдало підібрана композиція, стилізування, образ не повністю відповідає поставленому завданню. Робота технічно недосконала.
7-9	2-3	неповний обсяг виконаних завдань. Не проявлено у висновках до кожної теми креативного мислення. Технічно недосконала, містить грубі помилки, неохайна.
1-6	1	завдання виконані або частково, або не виконані зовсім. Не дотримано вимог до виконання завдань. Не опановано потрібні навички, не засвоєно потрібний обсяг знання для професійної роботи.

Підсумковим контролем вибіркового ОК «Естамп» є залік.

Оцінювання знань здобувачів освіти здійснюється під час поточного контролю за результатами виконаних видів робіт, передбачених силабусом. Отже, отримання підсумкових балів відбувається шляхом накопичення балів протягом семестру (практичні аудиторні завдання, завдання винесені на самостійного опрацювання та 2 контрольні роботи).

Шкала оцінювання знань здобувачів освіти з освітніх компонентів, де формою контролю є залік

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
0–59	Незараховано (необхідне перескладання)

VI. Рекомендована література та інтернет-ресурси:

1. В'юник А. Українська графіка XI- початку XX ст. К.: Мистецтво, 2008. 328 с.
2. Горбенко А. О., Терехов І. С., Валюк Ю. П. Методичні вказівки до практичних занять «Монотипія» (Художні графічні техніки 2). Одеса: Друкарня ОДАБА, 2014.
3. Львівський естамп 13. Київ : Р. К. Майстер-принт, 2013. 50 с.
4. Методичні рекомендації до проведення практичних та організації самостійної роботи із навчальної дисципліни «Історія та теорія графічного мистецтва» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної форми навчання зі спеціальності 023 – Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація / Харків нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова; уклад.: О. Ч. Чирва, О. Ю. Оленіна; Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2022. 43 с.
5. Опанащук М., Опанащук О. Емоційна природа рисунку: навчальний посібник. Львів : Арал, 2013. 114 с.
6. Панфілова О. Графічні техніки в підготовці майбутніх художників: новітні підходи та традиційні методи. Актуальні проблеми розвитку українського та зарубіжного мистецтва: культурологічний, мистецтвознавчий, педагогічний аспекти: матеріали X Міжнародної науково-практичної конференції (с. Світязь Шацького району Волинської області, 23-25 травня 2025 року); Волинський національний університет імені Лесі Українки. Львів-Торунь: Liha-Press, С. 43-46.
7. Поліщук А. А. Теорія та практика графіки : навч. посіб. Київ : Ун-т ім. Бориса Грінченка, 2015. 309 с.
8. Резніченко М. І., Твердохлібова Я. М. Художня графіка. Книга І. Навчально-методичний посібник для студентів художньо-графічного факультету педагогічних університетів. Тернопіль: Навчальна книга–Богдан, 2011. 272 с.

Інформаційні ресурси

1. <http://www.nbuv.gov.ua/> - Національна бібліотека імені І.В. Вернадського;
2. <http://www.dnrb.gov.ua/> - Державна науково-педагогічна бібліотека України ім. В.О.Сухомлинського